

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, razvzamej ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petiti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

Tirolski Italijani

stoje že dolgo ravno na tistem stališču narodne politike kakor mi Slovenci. Kakor bi namreč mi radi videli, da se štajerski in koroški Slovenci odcepijo od Nemcev in potlej z nami drugimi zedinijo v eno administrativno celoto, — tako tudi tirolski Italijani hočejo odcepiti se od tirolskih Nemcev in hočejo avtonomijo. Njihove interese loči samo narodnost, jezik, kakor pri nas. Italijanski Tirolci, posebno narodni liberalni del njih, pojdejo v dunajski državni zbor, glavno za to, da bodo tam terjali odcepljenje od Nemcev in avtonomijo za sebe. Prilika bode tačas, upamo, tudi za naše poslance, da pokažejo kako je pitanje našega zedinjenja popolnem analogno južno-tirolskemu.

Kakor „N. Fr. Pr.“ ve povedati, so naredili dozdanji narodni protivniki italijanske in nemške stranke, t. j. liberalni del teh narodnosti, med soboj kompromis, po katerem so obljubili Lahom v liberalnih rečeh Nemce podpirati, liberalni tirolski Nemci pak so obljubili Italijane v njihovih zahtevah administrativne ločitve od nemškega Tirola podpirati. Tako zvana „pravna“ stranka na Tirolskem torej neče o pravičnih narodnih zahtevah trientskih Italijanov čisto nič slišati, čeravno se pri zas. naivni, če ne zviti ljudje dobo, ki hočejo našemu narodu v glavo utrobiti, da je „pravna“ stranka tista, ki bode nam dala pravične narodne terjatve, da se naj torej stopimo in zlijemo z njo tako, da mi kot samostalna narodno-slovenska stranka izginemo. Tu na Tirolsko pogledajte, pa boste videli, da „pravni“ tirolski ultramontanec črti Italijana in njegova pravična narodna zahte-

vanja, še malo bolj nego nemški liberalci, da si i ta nij dosti prida.

Kar se italijansko-tirolskih terjatev samih tiče, se „N. Fr. Pr.“ čudno zvija. Ona nij ne za-nje, niti se ne upa biti zoper nje. Zavoljo tega, ker s svojo izločbo Italijani tirolski deželni zbor oslabe ne pa „države“, bila bi „N. Fr. Pr.“ za italijansko avtonomijo. Ona dalje trdi, da ustavaška stranka nij principijelno proti tej ločitvi Tirola. To se ve, da precej po tej izpoznavi zopet pride do pomišljajev, ali je državni zbor kompetenten ali ne, ali pa mora še deželni zbor v Innsbrucku pritrditi, da se Tirol deli v italijanski in nemški. — To, se ve, so formalna nevažna vprašanja. Saj smo videli, kako se je pri sklepanju volilne reforme z dobro vestjo šlo preko „pravic“ deželnih zborov in zdaj je postava o volilni reformi, ali direktnih volitvah, legalna, če se mi opozicionalci v negaciji na glavo postavimo.

Tako se bo tudi lahko pot našel za izpolnitev italijansko-tirolskih narodnih želja. In mi smemo veseli biti, če se spolnijo, kajti s tem dobimo precedens in lahko rečemo: kar je za onega prav bilo, mora i za mene biti. Ako pa ustavski tirolski Lahe odbijejo, onda imamo v državnem zboru, ako se ga udeležujemo, zanesljive, ker naravne, zavez-nike v narodnostnem vprašanju.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. avgusta.

Pri volilnem shodu v Slovenjem Gradcu 27. julija t. l. je g. Reuter mestnim volilcem svoj program razvil. Po znanih

frazah o svojem delovanju v deželnem in državnem zboru preide na naše narodne terjatve. Reuter meni, da se samo po sebi razume, da vsak, kdor ne zna nemški, v cerkvi, šoli in uradu najde osob, s katerim lahko v svojem materinem jeziku govori; a nemščina je edino mogoče vezilo raznih jezikov v Avstriji in zato bi se morala tudi v čisto slovenskih krajih gojiti. Reuter bi nas Slovence že rad imel v pruskem žepu, pa utegne še nekaj let čakati. Dalje želi Reuter, da v mešanih okrajih je potrebno znanje obeh deželnih jezikov. Naj si to zapomnijo oni uradniki po slovenskih deželah, ki med nami živijo; a še za silo ne znajo našega jezika. Končno se Reuter spenja na visokega konja in grmi proti zedinjeni Sloveniji. Zakaj bi se Slovenci ne smeli zediniti, tega nam mož ne pove; mar upa, da nas Bismarck lažje pohrusta v drobnih koscih. Slovenje-graščani so verno poslušali in menda tudi občudovali zgovornega Reuterja ter ga enoglasno postavili za svojega kandidata. Enakostorili so tudi ljutomerski nemškutarji. In Frice Brandstetter? On se lovi po Ptujem, pa kaže se, kakor da mu pri tej volitvi ne cveto rože.

Baron Kubeck, cesarski namestnik v Gradcu, bi tudi rad prišel v državni zbor. Izbral si je kmetsko volilno skupino murav-ske na gornjem štajerskem, kjer dá za sebe na tihem agitovati.

O odtrganji Trentina od Tirolskega beremo v „N. F. P.“ zanimiv članek. Po „N. F. P.“ razdeljenje dežel nij nemogoča stvar; kako pa se ima goditi in kateri postavodajalni faktorji imajo odločilno besedo, v ustavi nij določeno. V prvi vrsti bi moral tirolski deželni zbor izreči in sicer z dvema tretjinama glasov, da se sme administracija za severno in južno Tirolsko ločiti in v Trentu posebni deželni zbor za Trentino postaviti. A tudi državni zbor bi moral v to ločenje privoliti. Sam državni zbor pa bi ne smel sklepati razdelitve dežel v administraci-

Listek.

Meta Holdenis.

(Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez.)

Poslovenil Dav. Hostnik.

Drugi del.

IV.

(22. nadaljevanje.)

To je deklica, rečem jaz, ki ima vse pregrehe, a tudi dosta častnih lastnostij. Ako je lažnjiva, kakor kak dvorsk lakaj, je pa zato tudi odkritosrčna, da se kaže, kakoršna je. Ona ne veruje ni v boga, ni v hudiča. Ko ju bo srečala na onem svetu, ustrašila se bode, in gospod bog jej poreče: Ciganka, pridi k meni na desno; meni so ljubši oni ljudje, ki me ne poznajo, nego oni, ki me kompromitirajo. Priznavam, da je laskrna, kakor ščuka; zaljubljena kakor mačka; a vedite, da ljubi vse ljudi zapored; da njeno srce ne poje dveh arij ob enem. Da bi bila še popolnejša za naslikati, ukrala je to jutro dvojce rac pa troje piščet; a dam vam be-

sedo, da nij šla še nikdar ropat sreče drugih; da jih še nij nikdar prevarila za kaj, kar imajo radi.

Potem se obrnem proti ciganki rekoč: Prorokinja mojega srca, ti nijsi brala Jean-Paula, niti njegovega obravnavanja o vzreji ženskega spola. Ti bodeš vedno nepopolna in vetrna; a pripoznavam ti bistrovidnost v pozemeljskih rečeh. Ravno kar si mi povedala, kaj se ima pojutrnjem zgoditi na nekem pokopališču, kjer raste rože; zdaj pa mi stori veselje, in ugani osodo te-le osebe. Meta me piči srditim očesom ter skuša uiti. Jaz jej stopim na pot, preskrbim si njeno desnico. — Ciganka, vskliknem, povej mi tajnost te-le roke, koje jaz nijsem mogel uginiti.

Egiptovska hči stegne glavo, ter se strese osupnena. Zdela se mi je zatopljen v tako živahno občudovanje, da je Meta strmela in zvedavosti se prodala, položivši svojo roko v cigankino, odvrnivši obraz in pomilovanja se smehljaje, kakor bi se bila iz dopadli-

vosti posodila otročjemu vedenju, koje je iz nova občutila.

Zagotavljam vas, gospa, da je bil to slikanja vreden prizor. Sè svojim zlim in globokim pogledom magnetizoval je kragulj golobico. Pel je španjski, hripavim, zmaganim glasom: Lepa deklica, lepa deklica, tvoje roke so srebrne, ti si golobica brez žolča; a včasih si strašna, kakor levinja iz Orana, kakor tigra iz Okanje. Ti imaš znamenje na lici, kako je čarovno! Sladki Jezus, zdi se mi, da vidim luno bliščeti. Lepa deklica, bog te hrani padcev; dosta jih ima nevarnih za dame, ki hočejo bivati princezine.

V tem trenutku razsvetli zapadajoče solnce ves grad, čegar okna se zaleskečejo. Stolpi ob oglih gradovih; terasa, obrobljena z opiralom iz belega marmelja in okinčana z dvema bronastima levoma, ki sta iz žrel brizgala vodo; perón v podobi konjske podkvi; raznobarvena okna; veliki atiški pilastri, kojih robovi so se risali v profilu na opal-

ativnem smislu. Sicer pa meni „N. Fr. Pr.“, da administrativno ločitev bi vlada lahko vpeljala, kajti politična in sodnijska uprava je vladna stvar; seveda kar spada v delokrog deželnega zbora, s tem vlada nema opraviti. Vprašanje ločenja Trentina od nemškega Tirola je za nas Slovence imenitno, ker smo v enakem položaji. (Glej članek.)

Vnanje države.

Ruski car Aleksander je na potu v domovino v Varšavi sprejel nadvojvoda Albrechta, katerega je avstrijska vlada poslala tja, da pozdravi ruskega carja. V palači Lutzenki je bil 27. julija slovesen obed. Car je napival avstrijskemu in nemškemu cesarju, pa bratovski avstrijski armadi, kar je nadvojvoda takoj telegrafično naznanil na Dunaj, pa v Kronstadt in Zolkiev, kjer garnizonirajo avstrijski regimenti, katerim je ruski car lastnik.

Francoski predsednik Mak Mahon se je v svojem poročilu, s katerim je vojvoda Broglie sklenil narodno skupščino, vseskozi ogibal besede „republika“. Zagotavljal je pa v deseto, da hoče ohraniti „red“, katerega nihče ne kali razen monarhistov, ki z velikim trušem napravljajo teatralične procesije, in povsod spodkopavajo republiko, kjer le morejo. Mak Mahon smatra le besedi „red“ in „mir“ baje zelo tako, kakor njegov žalostni mojster Napoleon III. in drugi sabljari. —

Sodniki Bazainovi bodo vojvoda Aumale, ki bo tudi predsedoval, in generali Chaudaud, Latour, Tripier, Vinoy de Lamotte-rouge, Princeteau in Martimprey. Zatožba, katero je sestavil general Riviere, ima 530 strani. Prič bode na stote zaslišanih. Vse je radovedno na izid.

Švicarski zvezni svet je zavrgel vse rekurze proti iztiranju Mermilloda. Poslednji se je opiral na to, da je rojen Švicar, a vlada je odgovorila na to, da se je obnašal kot zastopnik tuje oblasti, da se torej ne more delati razloček med njim in tujimi poslanci. V kako nevarnost spravljajo taki ljudje domovino se vidi iz tega, da je Mermillod pri Thiersu in Mac Mahonu moledeval, da bi Francoska vlada intervenirala zaradi njega.

Francoski monarhisti bi vsakako radi nadaljevali svoje klerikalne demonstracije tudi v Italiji. Vojvoda Broglie je zaradi tega vprašal pri italijanski vladi ali ne bi odstopila v tem slučaju od svoje prepovedi. Minister Visconti-Venosta pa je odgovoril, da ne bo delala vlada v tej zadevi nobene izjeme.

Španski radikali, kar jih je še ostalo v kortesih, se posvetujejo, ali bi se

ostali ali pa šli na deželo. Upati je, da se spravijo s postavno vlado, sicer pa Salmeron najbolje stori, če jih da zapreti, predno gredo trosit upor. Proti Karlistom se narod vedno upira.

Med **Črnogoro** in Turčijo žuga nastati nova razprtija.

V **Angleškem** parlamentu je državni tajnik v seji 30. julija bral poročilo kraljice Viktorije, v katerem naznanja ženitev svojega drugega sina kraljeviča Alfreda z rusko princezino Marijo. Predsednik ministerstva Gladstone je na to prišel razpravo o kraljičinem poročilu in dejal: „Časi so minoli, ko so ženitve kraljevskih oseb imele diplomatičen pomen. Srečen sem, ker zamorem izreči, da ima ženitev ta svoj izvor v medjusobnem nagnenju. Nij dolgo tega, kar so Angleži zaradi posebnih razmer smatrali Rusijo kot sovražno državo, a nadejam se, da bo nova zveza med obema velikima državama pripeljala javno mnenje na čisto druge misli. Srečen sem, da se je sklenila ta zveza pod vlado carja, ki se nij z nakanami povečanja države, nego z dejanjem človečnosti odlikoval, ki sama zadostuje, da se njegovo ime časti in slavi: to je odprava robstva.“ Gladstone nasvetuje, da se letni dohodki vojvoda edinburškega zvišajo od 15.000 lir šterlinskih na 25.000, kakor tudi, da se princsinji, ako preživi svojega moža, zagotovi letnih 6000 lir, kar je parlament tudi sprejel. Obe zbornici parlamenta bote odgovorili na kraljičino poročilo z adresami, v katerih izrekati zadovoljnost nad srečnim dogodkom.

Dopisi.

Iz Ljubljane 30. jul. [Izv. dop.] Pri postojnskem volilnem shodu je rekel g. Zelen, da dr. Razlag nij vreden volitve v državni zbor zaradi strašne te pregrehe, ker je on kriv, da se je neki Schollmaier od službe odstavil in nij bil izvoljen za udeležne komisije. Če je res to „crimen laesae majestatis“, se mora vendar vprašati: Kdo pa je ta Schollmaier, ki zasluži, (?) da bi se cela dežela za-nj potožila? — Schollmaier je svak dr. Coste, in v tem obstoje vse njegove zasluge! Predno je pak postal njegov svak, služil je toliko časa pri žandarjih, da je imel že plešasto glavo. Ko se je ženil, je moral žandarje zapustiti zaradi pomanjkanja kavcije in postal je na Koroškem neki „Hühnerverwalter“, kajti takrat je bil dr. Costa še Nemec in je nosil belo zavrta-

nico in nij še imel slovenskih „domaine“ na oddajo. Ko je pak dr. Costa postal slovenski prvak in očeta Bleiweisa potaknil v svoj žep, je takoj Schollmaierja spravil h kranjske kmetijske družbi. Schollmaier je moral zdaj biti tudi prvak, naj velja kar hoče; čeravno živa duša doslej nij čula nič o njem niti nij vedela, od kod je prišel!

S pomočjo naših „Novic“ ga dr. Costa takoj razglasi za prvega strokovnjaka v poljedelstvu po celem deželi. Odsehal se skoro ne nahaja ni le en list „Novic“, da ne bi bilo v njem njegovega imena.

„Gospod Schollmaier so šli za kmetijsko družbo bike kupovat; gospod Schollmaier so bike v Ljubljano pripeljali. Gospod Schollmaier so šli na Koroško ovce kupovat; gospod Schollmaier so ovce že pripeljali. Gospod Schollmaier so šli telice kupovat; gospod Schollmaier so telice pripeljali. Gospod Schollmaier so šli kupovat sofolske svinje; gospod Schollmaier so sofolske svinje v Ljubljano prignali.“ — Tako je vedel list za listom zmirom kaj o njem pripovedovati, da je bilo že gnjusno čitati! — To so zares strašne zasluge! Kakor da bi bil Schollmaier vse za svoje denarje kupoval, pa mu jih je dala kmetijska družba in tudi pot dobro plačala! Vsak „mešetar“ bi bil bolje kupil živino, se ve da njegov potni račun ne bi bil tak slan, kakor Schollmaierjev. Znajdel je Schollmaier tudi način, svoje ime postaviti med učenjake. Našel je več dobrih ljudi po deželi, ki so mu kmetijske statistične date pisali kakor so ravno vedeli in znali. Vse te spise je potem Schollmaier v kupino spravil in jih krstil „svoja statistična dela.“ „Novice“ so pa na rog zatrobile in mu glorijo zapele: „Gospod Schollmaier so izdelali izvrstno delo, katero je celem kranjske deželi na čast in in slavo.“ —

Ljudje, ki nijso vedeli, da je Schollmaier sabljo nosil in poprej morda še nikdar nij videl motike, so se pobožno odkrivali, ko so že njegovo ime v „Novicah“ brali misleč: Bog ga védi, iz kako visoke poljedelske šole je ta človek prišel. Po tem potu je postal Schollmaier prvak in patrijot in kdor tega ne verjame, je izdajalec dežele. (Gospod dr. Razlag, skesano se na prsi trkajte!) Edina zgodba je znana, da je iz Savla postal —

natem nebu — vse je plavalo v eklatantnej, mehkejši svetlobi. Ciganka je pola vedno:

Hermosita, hermosita,
La de las manos de plata,
Eres paloma sin hiel,
Pero a veces eres braba.
Un lunar tienes: que lindo!
Ay Jesus, que luna clara!

Namah, spremenivši glas, vsklikne čistem grlom:

Senorita, vi boste živeli sto let; nekatera srca se ne ugonobé.

Potem naredi z roko krog, ki je obsegal njen indeks, park in grad, ter mrmra sladkim glasom: — Ti hrastovi, te brajde, ti stolpi, ti vetrokazniki, ti levi, to vse, lepa deklica, bode enkrat tvoje. Jaz sem opazoval Meto z napetim očesom. Videl sem, da se ji je dolg plamen zasvetil v očesu, koji je hotela skriti s trepalnicami; čutila je, da je moj pogled vá-njo uprt; namah se obrne, da bi mi skrila zastano in zarudelo lice.

Ciganka jej ne izpusti roke, nego jo nadalje pregleduje. Na mah zgrbanči o brvi, potegne prst po dveh križajočih se črtah, ter

deje zasmehajočim glasom: Senorita, májhen svet: ne streljajte dveh zajcev na enkrat.

Pri teh besedah se izgubi v drevored, odnesši zlat, ki ga je tako pošteno zaslužila.

Meta, mislim, jo je hotela nazaj poklicati; toda streznovski se premaga ginenje, kakor oseba, ki si zna zapovedovati, in, ne da bi sprejela roko, ki sem jej jo ponudil, koraka proti gradu. Jaz sem jej šel na strani; v njenem pogledu je bilo nekaj žarečega; šla je tako urno, kakor bi hotela priti na konec sveta.

— Eh bien! rečem jej, nij-li uljudna moja ciganka?

— Jaz ne umejem, odgovori mi navadno sladko, da se človek zanima za prorokinjo dobre sreče in njeno bedasto prorokovanje.

— To nij istina, rečem jaz, da bi bilo to prorokovanje bedasto. Nekoji verujejo v hiromantijo, drugi vélike in male proroke; kajti nekaj se mora verovati. Vi veste bolje nego jaz, koliko prorokovanj je v bibliji, koja gotovo večkrat čitate. Akopram sem vrlo malo bibličen človek, odprem davi slu-

čajno sveto knjigo, in ker me vaša bodočnost, ki je malo tudi moja, jako zanima, sklenem, da se imajo vrstice, koje bom pri odporu zagledal, na vas obračati. Ko odprem biblijo, zagledam besede: „In bog reče Abrahamu: Skleniti čem s tobaj zvezo, in dal ti bom kanaansko zemljo, kjer si tujec.“ Ali se vam ne zdi čudno to soglasje? Meni se zdi, da se je biblija sporazumela s cigani.

Ona mi odgovori mrzlo: — Vi se ne trudite, da bi mi dopali, vi veste, da je neki način šaljenja, ki ga imenujemo drugače.

To izgovorivši pospeši korak ter pride vsa usopihana v grad. Jaz stokam za-njo po peronu. Med potom pa sem grizel te-le verze Henrija Heine-ja:

Na oči lepe devojke svoje
Speval sem najkrasnejše romance,
In na usta njena rožne boje,
Skladal sem mehkodoneče stance;
Opeval lica njena sem v tercetih,
In da ima srce, bi pel o njem v sonetih.

(Dalje prihodnjič.)

Pavel, — a za božjo voljo! kako neki pride iz žandarja — strokovnjak poljedelec? — Dokler Schollmaier ne bode priobčil spričeval poljedelske šole, mu živa duša ne more verjeti, da o kmetijstvu kaj ve in zna. Vse tiste pohvale, s katerimi se v „Novicah“ tako širokoustno ponaša, mu nič ne pomagajo. Take pohvale so dober kup, kakor lešniki! — Ker so „Novice“ Schollmaierja tako hvalisale, nij bilo čuda, da ga je ministerstvo pri uravnavi zemljišnega davka imenovalo poročevalca za ljubljanski in kamniški okraj.

Zdaj se mu je odprlo pravo polje, ker je mogel prav delati na korist dežele! Inštaliran je bil 30. aprila 1870. leta in pogostoma obhodil oba okraja in pridno koval potne račune na korist dežele.

Skušal je tudi ministerstvu se prilizniti; pobral je vse svoje statistične tabele, pridejal še nekaj kmetijskih zemljevidov in poslal z bombastičnim pismom na Dunaj. A žalibože, gospodine Šolmaier, tukaj vam je izpodletelo! — Pri ministerskih mizah sedé zvedenci, kateri si ne dajo prahu metati v oči. — Razsodba ministerska je bila negativna pohvala.

Finančno ministerstvo, katero ima uravnavo zemljišnjega davka v rokah, je piškavo delo pregledalo in takoj sprevidelo, da ima pred soboj le „Bettelbrief“ in vrglo mu je 60 gld. miloščine. „Bettelbriefe“ pisati se je pa Schollmaier naučil od mojstra v tej stvari, od svojega svaka in „erzdemokrata“ dr. Coste, kateri je tako lepo znal pisati cesarju Napoleonu — „Ordensbettelbrief“.

V Ljubljano je misterstvo pak poslalo sledeči odpis: „Ekonomični poročevalec Schollmaier je izdelal in predložil več statističnih tabel in zemljevidov v porabo pri uravnavi zemljišnjega davka. Gledé pak na to, da so ta dela napačna in lažnjiva, se prepoveduje cenilnim komisijam jih porabiti.“ —

Zakaj pa tudi te avtentične pohvale niste prijavili v „Novicah“? —

Ker „Novice“ ničesar ne morejo zamolčati, kar zadeva Schollmaierja, so tudi o tem odpisu govorile, a perfidno ga zasukale v svojem listu, meni se zdi od septembra 1871 (lista nemam pri rokah).

Resnicoljubne „Novice“, vzemite svojega varovanca pod pazuo, natakните si očale na nos in pojdite še enkrat brat oni odpis, kateri je v vaši sosesčini na bregu pod štev. 837 ex 1871 hranjen, da se same znate prepričati, kako nesramno znate lagati!

Ko se je vlada prepričala, da so cenilna dela Schollmaierjeva *za nič*, mu je nit patriotičnega dela prestrigla. Na primer je Schollmaier zemljišča na ljubljanskem močvirju, katerih rodovitost je obče znana, ravno tako cenil, kakor so cenjeni močvirja na Kočevskem, kjer nemočvirna zemlja komaj oves rodi!! —

Zarad *nesposobnosti* je tedaj vlada Schollmaierja 30. septembra 1872. l. odvrгла, kakor se je poprej iz istega uzroka zgodilo poročevalcema V. in T., kar se pa „Novicam“ nij važno zdelo razglasiti; ker nijsta svaka dr. Coste.

O Schollmaierjevi odstavi so pa „Novice“ na ves glas lamentno zavpile: „Dva strašna fakta sta se zgodila: Dr. Jarec in Schollmaier sta od službe odstavljena!“ — Črno vojsko bi bile kmalu sklicale zoper vlado, — samo da, kakor navadno, korajže nij. Vlada bi bila rada cenilno delo pospešila,

da bi se stroški okrajšali, ter je poklicala dva tuja a izvedena moža na mesto Schollmaierja, katera sta vse dovršila v treh mesecih kljub veliki težavi, da prej nijsta poznala kranjske dežele, niti razumela slovenskega jezika. Žalibog, ali da so tuje prišli, kriv je le prvaški nepotizem. Patriot Schollmaier je pak cimpral dve leti in pol, pa nič prida nij izcimpral! — Pogledimo še, koliko si je Schollmaier v tem času zaslužil na „korist dežele“:

Dnine od 30. aprila 1870. l. do 30. septembra 1872. l. po 5 goldinarjev na dan 4415 gld., miloščine, odprave in za potne račune — 1189 gld. Skupaj je tedaj potegnil 5604 goldin., se ve da na „korist dežele“. —

Gospodine Schollmaier, v „Novicah“ pravite, da to nij bil „kruhek“; res da ne. — Bila je velika in prav dobra *po-gača*. —

Ker je ministerstvo Schollmaierjevi slavi vsekaló zasluženó smrtno rano, je hotel dr. Costa ga zopet povzdigniti in v ta namen zlorabiti deželni zbor, da bi mu bil dal rehabilitacijo in ga volil za uda deželne komisije.

A pošteni dr. Razlag se nij hotel udeležiti umazane mahinacije, niti glasovati za tega kričača.

Isti Schollmaier, ki živi le o nepotizmu, se predrzne nekaj „čvekat“ in drugim očitati zlahto! — Na hudobno njegovo natolcevanje, da ga je vlada hotela posiliti, da bi moral le davek povikšati, naj mu vlada sama odgovori, to je njena stvar. Ko bi Prešeren še živel, bi jezno zapel: „Pojdite rakom žvižgat, vi lažnjivi „Novični“ preroki!“ —

Iz Nazareta pri Mozirji 30. jul. [Izv. dop.] Radovedne potnike, kateri si žele pregledati celo savinsko dolino z njenimi lepotami, opozorujem na okolico, ki se jim pokaže četrt ure za Mozirjem na severno stran. Na desnem pobožji čiste Savinje vidi se samostan na prekrasnem griči, iz kojega zamore opazovati najgornejši del savinske doline s svojo plodnostjo, s svojimi natornimi zanimivostimi. V tem samostanu stanujejo „prečastiti“ očetje frančiškani, kakor se mi je podavalo jih je samo četvorica. Ta samostan, respektivno gg. frančiškani obhajajo svoje cerkvene dolžnosti za tamošnje okolico nazivajočo se nazerska fara. Vendar njihov delokrog mora menda biti precej majhen; kajti ljudje, koji so se uže prepričali, da je poleg molitve potrebno tudi marljivih rok, pogostoma tujim potnikom podajejo, da je število duhovniških pastirjev v istem kotiči večje nego treba; da bi popolnem zadostovalo, če bi bil le eden, ali k večjemu dva taka gospoda, ki bi smela maševati in zakramente deliti. Tako ljudsko marnovanje pa objavljamo samo zaradi tega, da svet more razvidovati, da tudi uže slovensko pristo ljudstvo zveličanja ne išče samo v molitvi nego tudi v marljivem delu, da tudi na slovenskih tleh ona doba nij tako daleko, kakor si morebiti domišljuje kaki še v precej mastni kuti živeči pater ili frater, v koji bode narod začel popuščati rolo prežalostno „miserae contribuentis plebis“. V tem samostanu je tudi narodna šola, in če se imajo gg. frančiškani čemu posebnemu zahvaljevati, da imajo še na okoličane nekaj upljiva, da jih še dostojno štuje ter jim itak dostojno še

različne darove odrajujejo, edino je šola v samostanu, koja njihovo tamošnje eksistenco deloma opravičuje, koja pa vodi le g. magister, razve podučevanja v verouku. Nam se nij posrečilo prepričati se natančneje o notranjem uredenji omenjene ljudske učilnice, nij se nam spoljubilo uporabiti gostoljubnosti gg. frančiškanov, tudi se nam nij varno zdelo priti v dotiko z menda precej čilim in korpulentnim g. gvardijanom, in to radi tega ne, ker smo pozvedeli, da mu gostje, ki ne nosijo „črnega krila“, ne delajo toliko veselja, smatrajo si je hude nasprotnike svojega principa, kojega bi pa dostojno zagovarjati znabiti niti ne razumel.

Domače stvari.

— (**Dr. Lavrič**) je bil pri občem zboru slovenskega političnega društva „Soča“ 31. julija s 37 glasi (izmed 48) postavljen za kandidata pri volitvi za državni zbor za goriške Slovence. Kot zlato čisto politično poštenje g. dr. Lavriča jamči, da bode tudi izvoljen, če tudi hinavci rogovilijo proti njemu.

— (Nesramnost dr. Ulage, urednika „Slov. Gospodarja“.) Dr. Ulaga v svoj list piše, da poizvedá, da je g. dr. Vošnjak z graškim „Volkbildungs-Vereinom“ v zvezo stopil, ter da je ta obljubil denarne podpore. Dalje govori o sramotni blamaži pri nas in izreka dvome o čistoti narodnjaštva dr. Vošnjaka in nas. Na to mi odgovarjamo naslanjaje se na ono, kar je predvčeranjem g. dr. Vošnjak v „Poslanem“ izgovoril in kar smo včeraj v uvodnem članku izrekli. Specijelno piscu tega jezuitovskega, obrekovanja v „Gospodarji“ gospodu božjemu (?) hlapcu Ulagi pa povemo po nemškem pregovoru: „wie der schelm ist, so denkt er von andern“. Vi gospodine dr. Ulaga ste podkupljiv, pa mislite, da so drugi tudi. Vi ste bili *edini* med slovenskimi uredniki, ki je vzel pet akcij od banke „Slovenije“ za to, da ste ta institut vedno hvalisali. Potlej se bo pa vrnil „ljubi mir“, ako taki ljudje tako delajo? Končema še enkrat terjamo od klevetnikov ali obfralcev Ulage, njegovega kandidata in sufferja Kosarja, (ki menda meni, da bode s tacimi lažmi v „Gospodarji“ in „Vaterlandu“ proti dr. Vošnjaku zmagal), kakor tudi g. Hermana, kot glavo tega sumničenja — naj z dokazili na dan stopijo, če so možje in ne stare babe klepetulje. Potem se pred sodnijo z oči v oči vidimo in pomerimo. Torej na dan!

— (Za c. kr. deželno sanitetno policijo nekaj.) Znano je, da po deželi vse mrgoli mazačev, vračev in zakotnih zdravnikov in zdravnic, ki so velike škodljivosti. Sosebno vse konjederke ali šintarce varajo in plahtajo ljudi po deželi, da je strah. Glejte c. kr. možje reda, kaj se nam piše iz Notranjskega: — Te dnij so domači ljudje mla-dega človeka, ki dalj časa boleha, poslali njegove „vode“ h konjederki na Smolevo pri Razdrtem, da bi povedala kaj je bolniku in mu zdravil dala. Baba konjederka poroči: Nič drugega mu nij, kakor da je nekoliko gliščev in da ima neko bolezen, ki mu je prišla iz strahu. Da ta strah, ki mu je v kosteh obtičal, prežene, naj bolnik vest spraša in prav premisli česa se je prestrašil. Ako se je prestrašil moškega človeka, naj vzame košček moške obleke in nekoliko moških las

ter naj to zasmodi in se pokadi; ako se je prestrašil ženske, naj se z žensko obleko in ženskimi lasmi pokadi. Če je pa bila žival uzrok prestrašenja, naj se pokadi z dlake take živali. In za take bedarije se kmetom denar krade iz žepa, vlada pa, ki slovenske peticije konfiscira, nič proti temu sleparstvu ne stori.

— (Dr. Polašek in dr. Schleicher) sta imenovana za vojaška nadlečnika in prideta oba k vojaški bolnišnici v Ljubljani.

— (Rimske rakve) so našli pod zemljo pri zidanji tukajšnje tabakove fabrike.

— (Ubil) se je predvčeranjem delavec pri tukajšnjem telegrafstvu, padši iz lestve, ko je popravljaj napeljene dratove.

— (Vročina.) Solnce silno pripeka. Za vinograde je vročina prav dobra, a polja in senožeti bi potrebovali deža. V nekaterih krajih je že silna suša. Iz Slovenskih goric na Štajerskem se nam piše, da se vsled suše vse hoče posušiti.

— (Požari.) 14. julija je pogorela hiša gruntnega posestnika Jožefa Gruzovnika v Kozjaku konjiškega okraja; 23. julija pa pristava in hlevi krčmarja Vita Kukovca v Slabotincah. Škoda je velika.

— (Iz Konjic) se nam 31. julija telegrafira: Včeraj večer je strela udarila v hlev župnika Kuneja v Čadramu. Požar je bil velik. Cerkev in poslopje župnikovo sta bila v veliki nevarnosti. Dve brizglje iz Oplotnice ste ugasile ogenj še le po polnoči.

— (Požar.) 23. t. m. je v Hujah pri Kranji pogorela hiša Petra Pelka.

— (Umor.) Iz slovenje-bistriškega okraja se piše 27. julija: V noči 26. julija je bil gruntni posestnik Šimen Bofot iz Gladomorskega pri spodnji Ložnici ubit in obropan. Umoril ga je Andrej Justinek iz Kostanjevca v sv. benčesliški fari. Žandarmi so zločinca že ujeli in zaprli.

— (Tatvina.) Na zgornjem Tinskem v šmarnskem okraju so 19. julija t. l. tatovi Jožefu Verbovškemu 134 gold. iz zaprtega vinskega brama ukradli.

Razne vesti.

* (Učitelji), kateri so v vojni zvezi in bi morali zdaj v počitnicah biti pri vajah, dobodo od državnega vojnega ministerstva dovoljenje, da smejo te vaje za prihodnje leto odložiti, ako gredo k dunajski razstavi. To pa samo velja za one učitelje in učiteljske pripravnike, kateri so v počitnicah poklicani k štiritednim vajam rezervnih mož, ne pa za one, kateri so k štiritednemu izobraževanju poklicani.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvršni Revalescière du Barry, katere brez porabe leka in brez stroškov sledenče bolezni odstrani: bolezni v želodcih, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slinici, v dušnjaku, v mehurgiji in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in hlevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenju, ki so vsem lekomo zopetstavljal se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem, 3. aprila 1872. Hvala Vašej Revalescière, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skoro popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Signo.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870. Moja žena, žrta strašnih, nervoznih bolečin, s hudo otelino na celem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vrančnicami v najhujši stopinji, je bila od zdravnikov za izgubljeno smatrana, kar sem se odločil priležati k du Barry-evi neprecenjeni Revalescière. To izvršno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolezni ozdravilo in mojo ženo tako okrepčalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasijo Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gld. 50 kr., 1 funt 2 gld. 50 kr., 2 funta 4 gld. 50 kr., 5 funtov 10 gld., 12 funtov 20 gld., 24 funtov 36 gld. — Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gld. 50 kr. in 4 gld. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld., — za 288 tas 20 gld., — za 576 tas 36 gld. — Prodaja: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberranzmayr, v Innsbrodu Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lonceu Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Moric, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Listnica uredništva. G. xy v L. Res da časniki navadno samo s časniki polenizujejo in ne z osobami, katere jih pišejo. Tudi nam so osobni napadi neprijetni. A niso „Novice“, „Gospodar“, „Vaterland“ prouzročili te osobnosti? Niso oni začeli pripisavati vsako notico v našim listu gotovim osobam ter mergole v vseh prostorih od osebnih napadov? Kdor druge s kamenjem luča, naj se ne čudi, ako mu nazaj leti kamenje. Če prestanejo v „Novicah“ in „Gospodarju“ osobni napadi, ogiblremo se jih tudi mi, in to prav radi. Sicer pa čutimo preveč moči v sebi, da bi po krščansko še desno lice nastavili, ako nas je kdo po levem udaril. „Auf einen groben Klotz ein grober Keil.“ — Gospod Antonu Šlambergerju, koncipientu v Slovenski Bistrici: Mi potrdimo, da Vi niste spisali dopisa iz Slovenske Bistrice v 127. št. „Slov. Naroda“ dne 5. junija t. l.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 4. avgusta: Meršetovo, v Ribnici. — Alijančičevo, 4262 gld. 50 kr., v Trzinu. — Črnetovo, 380 gl., v Novemestu. — 5. avg.: Malijevo, 3783 gld. 20 kr. in Kuharjevo, 1094 gld., v Kamniku. — Cagličovo, 521 gld., v Lastnici pri Kozjem. — 6. avg.: Juvanovo, 1301 gld. in Obrezovo, 1016 gld., v Litiji. — Krašnovno, 505 gold. in Andlovčičevo, 1469 gl., v Vipavi.

Denašnji številki je priloženo naznanilo od J. Purgleitner-ja.

Umrli v Ljubljani

od 29. do 31. julija.

Helena Rogel, prebivalska hči, 18 l. — Jan. Črne, odstavljen najdenec; okolo 2 mesecev, na sušici. — Jan. Janža, poluzemljak, 72 l., na uremiji. — Ant. Sterovec, sodarski otrok, 6 tednov, na črevnem katarru. — Mih. Jančič, kaznenec, 33 l., na sušici. —

Dunajska borska 1. avgusta

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld. 40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72 „ 75 „
1860 drž. posojilo	102 „ 25 „
Akcije narodne banke	963 „ — „
Kreditne akcije	214 „ — „
London	110 „ 90 „
Napol.	8 „ 87 1/2 „
C. k. cekini	— „ — „
Srebro	107 „ 75 „

Lekarna v najem.

V najboljšem prometu stoječa lekarna v Metliki na Kranjskem se daje v najem in se, ako mogoče, tudi prodá.

Natančneje pod naslovom: (202—1)

„Apotheke in Möttling“.

Kilovim

je celó neškodljivo zdraveče mazilo za kilove od G. Sturzeneggerja v Herisan, (Švicarsko), nepričakovano zdravilo. Cena za lonček 3 gl. 20 kr. a. v. Pred ponarjanjem, ki na prevaro občinstva meri, se resno svari; nobena razločba ne more moje skrivnosti razodeti. Spričevala in zahvalna pisma popolnem ozdravljenjih se tukaj ne navedejo, ker se taisti v poduku za rabo mnogobrojno nahajajo. Prodaja jo G. Sturzenegger sam, in sledeče zaloge: v Gradcu Viktor Grablovitz, lekarnica „zum Mohren“, na Dunaji Jos. Weiss, lekarnica „zum Mohren“. (177—3)

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjice po obstoječem tarifu, izdaja nakazila na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemska trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in posoja najceneje na vse pri borsah notirane efekte in valute 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom veliko zalogo vrednostnih papirov in opravlja vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji.

Dalje jemlje denarje na obresti in sicer daje zdaj:

a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi za zneske od 5 gld. do 3000 gld.;

5 1/2 % obresti proti 15dnevni odpovedi za vsakovrstne zneske.

6% „ „ 90 „ „ „ „ „ „ „ „

b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4 1/2 % obresti brez odpovedi, 5 1/2 % obresti proti 30dnevni odpovedi.

Za ugodno in davka prosto nalaganje glavnice priporoča filijala:

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 50 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali 13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta,

s kuponji za 1/13. dan januarja in 1/13. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo po dnevnem kursu.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, števil. 239.

(92—16)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.